

Marc Cameron

Tom Clancy
Eer en geweten

A.W. Bruna Uitgevers

1

In Moedertje Rusland bleven geheimen niet lang geheim. Informatie was macht. Klikken was ingebakken. Het was dan ook een wonder dat kolonel Pavel Mikhailov van het 224ste Luchtmachtdetachment, Military Transport Aviation, zijn zonden had weten te verbergen.

Het tribunaal door zijn superieuren was een langdurige en beschamende beproeving geweest. Maar hij was er goed afgekomen, nietwaar? *Bez muki net nauki* – geen kwellingen, geen kennis. *No pain, no gain*, zoals de Amerikanen zeiden. Nu had hij zijn *wings* – piloteninsigne – teruggekregen, en hij was niet van plan ook maar iets te doen waardoor hij het risico liep hem weer kwijt te raken. Hij zou voorzichtig zijn. Hij zou nauwgezet zijn. En bovenal zou hij nuchter zijn.

De drieënvijftigjarige kolonel liep met zijn zaklamp in de hand onder de uitstekende vleugel van het enorme Antonov An-124-vrachtvliegtuig en putte troost uit de kerosinegeur. Een licht briesje maakte zijn dunner wordende grijze haar in de war. Rosacea die nooit meer leek te verdwijnen kleurde zijn wangen rood. De avond was kil, maar het was een aangename lentedag geweest in Moskou en het zwarte asfalt gaf nog steeds warmte af. Kolonel Mikhailov had schuimoordopjes in om zijn gehoor te beschermen, maar het gejammer van de hulpmotoren en het hydraulische gegil van machines klonk hem als zachte muziek in de oren. Hij scheen met zijn zaklamp onder het brede oppervlak van de enorme vleugel en controleerde vervolgens elk van de vierentwintig banden; tijdens deze *pre-flight*-inspectie net zo volledig en grondig als toen hij nog als jonge cadet op de Gagarin Air Force Academy zat.

Hij had nog nooit een vliegtuig gemold, zelfs nooit bijna, maar hij was zoals zijn bevelvoerende generaal had gezegd weliswaar een er-

varen piloot, maar toch hoefde hij maar een paar keer katterig op zijn werk te verschijnen of er werd gekletst. Vreemd genoeg waren zijn superieuren zich pas zorgen gaan maken nadat hij zijn eerste wekelijkse Anonieme Alcoholisten-bijeenkomst had bijgewoond. De Russische regering hield de AA al heel lang in de gaten, aangezien geheime bijeenkomsten en respect voor een andere hogere macht dan de staat verantwoordelijk waren voor het algemene gebrek aan vertrouwen in elk programma dat door het Westen was opgezet. Maar het was vooral Mikhailovs nieuwe houding die hun zorgen baarde.

Wodka maakte evenzeer deel uit van de Russische ziel als zware herenjassen en gedichten over ritten met een trojka.

In 1858 had de regering geprobeerd de rijksschatkist die door de Krimoorlog was uitgeput weer te vullen door het verdrievoudigen van de prijs van een emmer wodka. Boeren protesteerden tegen de belasting door te zweren geen druppel meer te drinken. Geheelonthoudersbewegingen groeiden doordat stedelingen die vroeger wodka zopen alles afzwoeren wat sterker was dan bier. Dat was gewoon onacceptabel. Het leger bemoeide zich ermee in verband met de alcoholbelangen van de staat, mishandelden demonstranten en gaten de wodka met een trechter door hun keel. Geheelonthoudersgroeperingen werden illegaal verklaard en meer dan zevenhonderd demonstranten werden als opstandelingen beschouwd en gearresteerd.

Dus wanneer kolonel Mikhailov zich opeens zorgen maakte over zijn drankgebruik, moest ieder ander dat misschien ook doen. Misschien was hij een opstandeling.

Dankzij zijn dertig jaar bij de krijgsmacht had Mikhailov hooggeplaatste beschermers; mannen die in de jaren 1980 met hem in Afghanistan hadden gevlogen en nog altijd een bepaalde mate van loyaliteit voelden, ook al waren ze zelf tot indrukwekkende hoogte opgeklommen. Vakkundige piloten met Mikhailovs ervaring waren moeilijk te vinden en hij zei tegen zichzelf dat hij in aangeschoten toestand vele malen beter kon vliegen dan de helft van de kinderen bij de Luchtmacht van de Russische Federatie als ze nuchter waren.

De disciplinaire hoorzitting was verschrikkelijk geweest. Dronken was het al moeilijk om je ontelbare tekortkomingen te moeten aanhoren, maar broodnuchter was het bijna onverdraaglijk om te luis-

teren naar een uit generaals bestaande commissie die de hele waslijst walgelijke misstappen opsomde. Zijn hooggeplaatste vrienden konden niet voorkomen dat de commissie dreigde met oneervol ontslag, maar zelfs in zijn beschaamde verwarring wist hij wel beter: als ze hem zijn pensioen hadden willen afpakken hadden ze dat gewoon gedaan en daar niet mee gedreigd.

Hoewel hij soms het liefst een hele emmer wodka had leeggedronken, slaagde kolonel Mikhailov er toch in om tijdens het proces zijn mond te houden. Daarna deed hij precies wat hem was opgedragen, en uiteindelijk verdiende hij zijn wings terug – wings die hem voldoende vertrouwen in deze missie gaven.

Gisteren was hij met zijn Antonov 124 van Migalovo naar Zhukovsky Airport gevlogen. Het gigantische vliegtuig kon prima landen op de landingsbaan van de thuisbasis van het 6955ste als het toestel leeg was, maar zodra ze volledig beladen was lag dat wel even anders. Het toestel woog 74.352 kilo meer dan de vorige dag, dus had de An-124 een veel langere startbaan nodig dan Migalovo bezat. Zhukovsky lag ongeveer zesendertig kilometer ten zuidoosten van Moskou aan de rivier de Moskva. Het was niet alleen een internationaal burgervliegveld, maar hier was ook het Gromov Flight Research Institute gevestigd, een extra reden voor de veiligheidsprotocollen voor gevoelige missies zoals deze.

Deze vlucht van tweehonderd kilometer had niet alleen tot doel de controle van het functioneren en de veiligheid, maar het was ook een laatste testvlucht voor de zeskoppige bemanning, van wie er vier nieuw waren voor Mikhailov. Hij had al eerder met een van de twee technici gevlogen, maar de andere technici – de verbindingman, de navigator en de eerste officier – waren niet van het 224ste. Vervangingen zoals deze kwamen voor, vooral op dit soort missies, maar de An-124-gemeenschap was relatief klein, dus verbaasde het hem dat hij geen van deze mannen eerder had ontmoet. Als hij meer zelfvertrouwen had gehad met betrekking tot zijn wings had hij wel meer vragen gesteld. Mikhailov wist dat zijn reputatie als geroutineerde piloot van de gevaarlijke Antonov ongeëvenaard was, maar zijn reputatie als dronkaard was even goed bekend, zelfs buiten het leger. De nieuwe bemanningsleden hielden hem nauwlettend in de gaten tijdens de preflight-briefing om te zien of hij misschien had gedronken.

Hij was al vroeg in de avond gearriveerd en had zijn ID-kaart gebruikt om door de concentrische lagen van hekken, deuren en gewapende beveiligers te komen. Daardoor was hij op tijd bij zijn vliegtuig en kon hij zien dat de hoge boordkranen en krachtige lieren de twee twintig meter lange kratten door de achterlaadklep inlaadden. In zijn vluchtmanifest stond de inhoud van elk krat beschreven als *osoboy vazhnosti* – van bijzonder belang – wat de Verenigde Staten *top secret* – topgeheim – noemden. Hun bestemming was Sary Shagan in centraal Kazachstan, waardoor dit een ietwat discutabele classificatie was. Sary Shagan was een testfaciliteit voor raketten, zodat er geen twijfel was aan de inhoud van de kratten. Behalve computerbarcodes stonden er geen merktekens op, maar door de stralingsmeter op de voorkant van elk krat was wel duidelijk dat de inhoud van de kratten nucleair was. Omdat hij de gezagvoerder was, moest hem worden medegedeeld dat elk item iets meer dan 37.000 kilo woog. De lengte en het gewicht beperkten de mogelijkheden een beetje, dus dacht hij dat het een soort middellangeafstandsraketten waren en waarschijnlijk een nieuw model, aangezien ze zouden worden getest. Maar goed, Mikhailov werd betaald om ze te vervoeren, niet om conclusies te trekken. Maar het maakte hem niet uit wat hij vervoerde, zolang hij maar mocht vliegen.

Bevestigingspunten op de raketten staken door kleine openingen in het hout in de lengterichting van de kratten naar buiten, waardoor de boordkranen van de Antonov elk item door de gigantische achterlaadklep konden laden en veilig in het vrachtruim konden plaatsen. Daarna was er nog ruimte over.

Mikhailov had een bataljon soldaten, enorme militaire trucks, tanks, andere vliegtuigen en zelfs een reddingsonderzeeër vervoerd. Hij en zijn collega-piloten zeiden graag dat ze zelfs het Kremlin konden vervoeren, zolang het gewicht maar gelijkmatig werd verdeeld.

Zodra de Antonov achteruit was geduwd zouden de laadmeesters de enorme sleepstang in het achterste vrachtruim opbergen. Daarna zouden zij in Zhukovsky achterblijven en het lossen van deze lading ‘van bijzonder belang’ overlaten aan hun collega’s in Sary Shagan.

Na zijn preflight-inspectie liep kolonel Mikhailov de geopende achterlaadklep op, vlak langs de wand om de verankerde raketten te passeren, en ging daarna via de trap naar het bovendek. De rest van

de bemanning zat al op zijn plek in de cockpit. Ze begroetten hem op de gebruikelijke manier voor een kolonel annex gezagvoerder, waarna hij in de linkerstoel plaatsnam. Hoe vaak hij ook achter de stuurknuppel van een vliegtuig was gaan zitten, toch kreeg hij elke keer weer een warm gevoel in zijn buik, net als... nou ja, net als na een stevige borrel.

Hij zette zijn leesbril op, klaar om zijn gedeelte van de pre-take-off-checklist door te nemen, terwijl de eerste officier, een indrukwekkende en zwaarmoedige man die Cherenko heette, punt voor punt voorlas van een gelamineerde kaart. Hij was een burger – zeer waarschijnlijk een piloot van de FSB, de Russische tegenhanger van de Amerikaanse FBI – en was gekleed in een donkere lange broek en een wit overhemd met drie gouden strepen op zijn zwarte epauletten.

Mikhailov had de vorige dag opdracht gegeven het tweede waarschuwingsslampje voor het brandblussysteem in het vrachtruim te vervangen en dat was niet gebeurd, maar hij besloot te wachten tot de terugvlucht naar Migalovo. De andere checks waren in orde.

Mikhailov wendde zich tot de navigator die achter hem zat en van Delivery Control al toestemming en instructies had ontvangen voor de take-off. ‘Vluchttijd?’

‘Drie uur en zevenendertig minuten, kolonel,’ zei de navigator. ‘Grotendeels tegenwind. Een Airbus 320 uit de Oeral die vanuit het zuiden komt meldde zware turbulentie op hoogte één-negen-nul.’

Mikhailov knikte, niet verontrust. ‘Uitstekend. Laten we vertrekken. Ik ken daar een vrouw die een zeer goede schapenstoofpot maakt.’

‘Dat is waarschijnlijk Kazachse paardenlul,’ zei eerste officier Cherenko grinnikend, terwijl hij de preflight-checklist in de map naast zijn stoel opborg.

Mikhailov haalde zijn schouders op en besloot dat hij de man niet mocht. ‘Wat het ook is, die stoofpot is verrukkelijk.’ Hij keek op zijn horloge – 1.04 uur – boog naar voren en verstelde de radio om de meest recente vluchtinformatie te ontvangen. Hij luisterde de opgenomen boodschap helemaal af en knikte daarna tegen de eerste officier. Tijdens de vlucht vanuit Migalovo de vorige dag was gebleken dat Mikhailov wilde dat zijn copiloot de radio’s bediende terwijl hij het vliegtuig bestuurde.

‘Vluchtleiding,’ zei Cherenko. ‘Antonov 2808 klaar om te taxiën met informatie Bravo.’

‘Antonov 2808,’ zei een mannenstem. ‘Inhouden Runway Eén-Twee, monitor Tower op één-één-negen-punt-vijf.’

Militaire piloten spraken Russisch met elkaar en tot grote consternatie van piloten uit andere landen deed de luchtverkeersleiding dat soms ook. Maar Engels was de internationale voertaal voor vliegverkeer en dit luchtruim werd gecontroleerd door burgers. De luchtverkeersleider zette hen in de rij achter een IL-76 *heavy* en waarschuwde voor de turbulentie door de vertrekkende reus.

‘In de rij achter de heavy,’ antwoordde Cherenko. ‘Antonov 2808.’

Even later denderde de zesenvestig meter lange viermotorige Il-yushin IL-76 over de startbaan, waarbij hij achter zich onzichtbare wervelwinden veroorzaakte.

De luchtverkeersleider zei: ‘Antonov 2808 akkoord voor take-off op Runway Eén-Twee, vlieg boven *runway* tot hoogte van vijfduizend voet. Contact Moskou Departure.’

Terwijl Cherenko de instructies herhaalde, duwde Mikhailov de hendels langzaam naar voren. Het stilstaande vliegtuig begon te trillen toen hij de vier Lotarev D-18T-turbofanmotoren bijna vijf minuten rustig liet draaien voordat hij de remmen losliet en begon te taxiën. Langzaam maar zeker kreeg het grote toestel voldoende snelheid om op te stijgen.

‘Positieve klimsnelheid, kolonel,’ zei Cherenko in het Russisch via de intercom, met zijn ogen op de hoogtemeter gericht. ‘Landingsgestel omhoog.’

De zware Antonov was een gevoelig vliegtuig, maar in Mikhailovs capabele handen vloog het toestel dat inclusief kerosine en vracht meer dan tweehonderdduizend kilo woog bijzonder gracieus door de lucht.

Luchtverkeersleider Svetlana Minsky likte over haar gesprongen lippen en drukte haar slanke vingers tegen haar koptelefoon, zoals ze altijd deed als ze nerveus werd. Haar idiote vriend had haar overgehaald te stoppen met roken en daar had ze vanavond last van. Op de motivatieposter die aan de muur boven haar was geprikt stond in cyrillisch schrift: ER IS STAAL NODIG VOOR DE HAMER DIE GLAS VER-

BRIJZELT. Die uitdrukking zou grappig zijn als het niet zo erg was. De hamer van de luchtverkeersleiding was zeker weten in staat om staal te verbrijzelen. Bovendien had Minsky het veel te druk met haar werk om onzinnige motivatieposters te lezen. Zij en de tientallen andere dienstdoende luchtverkeersleiders in de raamloze blauwe zaal van het Moskou Air Traffic Control Center waren verantwoordelijk voor het luchtruim van zeventig vliegvelden in en rondom Moskou. Deze avond was extra hectisch, en ze vervloekte haar vriend omdat hij haar sigaretten had gestolen. De opgewonden klank in haar stem was duidelijk hoorbaar via de radio, wat haar een waarschuwend blik opleverde van haar supervisor die midden in de ruimte als een vogel aan een rij bureaus achter haar zat.

Na de volgende radarsweep zag ze een genummerd bliepje op haar radarscherm verschijnen.

Een nieuwe stem die bij het bliepje hoorde, kraakte in haar headset. Door het sterke Slavische accent zou het Engels voor iedere niet-Rus bijna onverstaanbaar zijn geweest. 'Moskou Departure, Antonov 2808 verlaat achthonderd voet voor vijfduizend.'

'Antonov 2808, radarcontact. Ga volgens instructie door met klimmen.'

De *short-term conflict alert* (STCA) op Minsky's computer liet een tweede Antonov zien, ook van de Russische Luchtmacht, die Zhukovsky passeerde op een koers die de 2808 met de huidige snelheid en hoogte zou onderscheppen. De vliegtuigen waren nog acht mijl van elkaar verwijderd. Ze had dus drie mijl voordat ze werd geconfronteerd met een incident: als twee vliegtuigen dicht bij elkaar komen dan vijf laterale mijl of een hoogte van duizend voet.

Minsky hield zich een tijdje met een ander vliegtuig bezig en kuchte onverstoorbaar toen ze haar aandacht weer op de twee Antonovs richtte. Ondanks de vele lege mijlen in de lucht zouden deze twee klootzakken dadelijk op elkaar botsen. Ze had zin om te vloeken, bijna net zo graag als ze een sigaret wilde. 'Antonov 2967, pas hoogte aan tot één-vier-duizend, draai dertig graden naar links om botsing met vliegtuig vertrekkend uit Zhukovsky te voorkomen.'

Geen antwoord.

Dit was niet ongewoon. Piloten stootten tegen de knop van hun

radio, stelden af op de verkeerde frequentie of raakten betrokken bij een gesprek met de cockpit. Soms vielen ze gewoon in slaap.

Zes mijl van elkaar.

Minsky probeerde het nogmaals, herhaalde haar bevel voor 2967 om de hoogte te wijzigen.

Geen antwoord. De term om een vliegtuig te beschrijven dat niet reageerde via de radio was NORDO, maar ze nam niet de tijd die term te gebruiken.

‘Antonov 2808, handhaaf één-zes-duizend, draai onmiddellijk dertig graden naar links.’

Nog maar vijf mijl. Dit werd bijna een officieel incident.

Beide vliegtuigen klommen nu naar achttienduizend voet, waardoor ze op hetzelfde punt ten zuidwesten boven de Moskva zouden samenkomen.

Minsky troostte zichzelf met de gedachte dat slechts een van hen opzij hoefde.

De piloot antwoordde met een herhaling van haar instructies. ‘Handhaaf één-zes-duizend, draai dertig graden naar links.’

Minsky pakte de alligator van rubber die haar vriend haar had gegeven zodat ze daarmee de stress van het niet-roken af kon reageren. Ze kneep erin alsof ze probeerde het achterlijke ding te vermorzelen. Toen de piloot haar opdracht herhaalde slaakte ze een zucht van verlichting, terwijl het nummer op haar scherm dat 2808 vertegenwoordigde van zijn oorspronkelijke pad afweek en haar instructies opvolgde.

Maar om onverklaarbare redenen bewoog het radarbliepje dat 2967 vertegenwoordigde ook, rechtstreeks naar 2808 met dezelfde koers en klmsnelheid.

Minsky verspilde geen tijd aan het NORDO-toestel. ‘Antonov 2808, draai onmiddellijk dertig graden naar links.’

In luchtverkeersleidingstaal betekent ‘onmiddellijk’ precies dat: de piloot mag geen tijd besteden aan het uitschakelen van de automatische piloot of aan het rommelen met het koersmankement. Zodra hij dat commando hoort moet hij de stuurknuppel vastpakken en het vliegtuig bijsturen.

Antonov 2808 bevestigde wel, maar wijzigde zijn koers niet.

Vijf meter verderop in de schemerig verlichte ruimte waarschuw-

de de verklikker op de computer van de supervisor hem dat er een probleem was, op hetzelfde moment dat Minsky haar hand opstak en met haar vingers knipte om zijn aandacht te trekken. Hij reed met zijn stoel over het blauwe industriële tapijt en zag met wijd opengesperde ogen dat de beide bliepjes op het scherm dichterbij elkaar kwamen.

Minsky verwachtte niet dat hij haar hielp, maar ze wilde gewoon dat een getuige zag dat ze alles volgens het boekje deed.

‘Probeer die andere,’ fluisterde de supervisor.

Het conflict-alert-alarm op haar radar piepte: twee minuten tot een botsing in de lucht. De Amerikanen noemen een dergelijk incident een *deal* – zeker weten het grootste understatement dat je maar kunt bedenken, dacht Minsky.

Ze deed een nieuwe poging: ‘Antonov 2967, ga dertig graden naar rechts, onmiddellijk. Handhaaf vlieghoogte op één-negen-nul. *Break*. Antonov 2808, ga dertig graden naar links, ander toestel drie mijl van uw rechtervleugel. *Break*. Antonov 2967, draai onmiddellijk naar rechts.’

Niets.

Minsky kneep de rubberen alligator fijn en sloeg er steeds weer mee op haar bureau. Ze had net zo goed ‘Bayu Bayushki Bayu’ voor deze stomkoppen kunnen zingen, maar dat had de zaak niet veranderd.

Toen, gelukkig: ‘Links dertig graden, Antonov 2808.’

Het bliepje veranderde met elke radarsweep van koers.

Minsky had haar adem ingehouden en ademde nu uit. ‘Dank u, 2808. 2967 is NORDO.’

‘We zullen proberen contact te maken,’ antwoordde 2808.

Minsky wreef even met de rug van haar hand over haar vermoede ogen, maar door een serie krachttermen van haar supervisor was ze weer alert.

Antonov 2808 paste zijn koers volgens de instructie aan, maar het tweede toestel volgde dezelfde koers. Op hun huidige koers en hoogte zouden de beide vliegtuigen binnen zeer korte tijd in een vuurbal boven Rusland veranderen.

Minsky bleef mondeling commando’s geven. Haar supervisor typete dezelfde vluchtinstructies in in het Sintez-computersysteem die

ze als elektronische berichten naar het vliegtuig stuurde. Tegelijkertijd werd het andere luchtverkeer ver uit dit gebied geleid. De tweede Antonov leek aan te sturen op een botsing in de lucht. Minsky zag vol afschuw dat de twee bliepjes op het scherm met elke radarsweep dichterbij elkaar kwamen, met de identificatienummers van hun respectievelijke responders.

‘Antonov 2967,’ zei Minsky weer. De smeekbede was als een barst in zachter gesteente in haar granieten stem te horen. ‘U moet huidige hoogte en koers aanhouden.’ Ze herhaalde hetzelfde in het Russisch, gewoon voor het geval dat.

Even bevroren de bliepjes in wat een *ghost track* wordt genoemd, terwijl de verwarde radar- en computerprocessors probeerden de beide vliegtuigen terug te vinden.

De supervisor kreunde en hing bijna op Minsky voor emotionele steun. Schor zei hij: ‘Twintig seconden. Dan weten we het.’

De hoge positie van de cockpit van de Antonov gaf de bemanning van 2808 een gruwelijk zicht op de buik van het vliegtuig toen het over hen heen vloog en op hen afdook als een arend op zijn prooi. Kolonel Mikhailov vloekte met opeengeklemden kaken en duwde de stuurknuppel naar voren toen het andere vliegtuig op een afstand van vierhonderd voet vlak over hen heen scheerde en dezelfde koers aanhield alsof ze in formatie vlogen.

De instrumenten flikkerden even, net als de verlichting in de cockpit. Mikhailov hoorde de navigator die achter hem zat iets onbegrijpelijks zeggen, maar hij had zijn handen vol en geen tijd om navraag te doen.

‘Ik heb het vliegtuig overgenomen,’ zei Cherenko die rechts van hem zat.

Mikhailov keek snel opzij. ‘Echt niet, het is nog steeds mijn toest...’

De kolonel verstijfde toen hij het koude staal van een pistoolloop in zijn nek voelde. Heel langzaam liet hij de stuurknuppel los. ‘Jij hebt het vliegtuig overgenomen,’ zei hij.

Hij draaide zich half om en zag dat de hoofdtechnicus bewusteloos op de grond lag, verdoofd of door een klap op zijn hoofd, dat wist hij niet. De technicus die hij niet kende had een kalme glimlach op zijn gezicht en hield het pistool stevig vast.

De tweede Antonov bleef hen schaduwen. Nadat de transponder even was gestopt met knippen begon hij opeens weer, maar nu met een ander identificatienummer.

De radio kraakte en terwijl het tweede vliegtuig wegvloog en in het donker verdween, zei een nieuwe stem: 'Moskou Departure, Antonov 2808. We zijn veilig. 2967 is direct onder ons door gevlogen.'

De verbindingsman achter Mikhailov zei: 'Moskou Departure, Antonov 2967. Sorry hiervoor. We hadden last van een intense magnetische storm waardoor we blind moesten vliegen. We hebben dat opgelost.'

'2967, wilt u een noodgeval melden?' vroeg de vrouwelijke luchtverkeersleider met een gespannen klank in haar stem door de bijna-botsing tijdens haar dienst.

'Dat vindt de gezagvoerder niet nodig,' antwoordde Cherenko. 'We zullen landen in Saratov en de vereiste systeemcontrole uitvoeren. Antonov 2967.'

De luchtverkeersleider gaf hem een telefoonnummer dat hij moest bellen om 'de kwestie verder te bespreken.' Er zou zeker een rapport worden opgemaakt. Hij bevestigde ontvangst, maar schreef niets op.

Mikhailov liet zijn handen een beetje zakken, maar de technicus porde hem met het pistool tot hij ze op zijn hoofd liet rusten. Mikhailov mompelde: 'Wij zijn dus 2967 geworden en zij zijn nu ons.'

De verbindingsman bleef in gesprek met Departure en Mikhailov voelde dat het toestel een scherpe bocht naar rechts maakte en bijna precies naar het zuiden vloog. Hij keek naar zijn eerste officier, gekweld door de stomme nutteloosheid van dit alles. 'Er zijn andere manieren waarop ze kunnen ontdekken wie we zijn.'

'Dat is waar,' zei de technicus met het pistool. 'Maar met de juiste apparatuur en de steun van de juiste mensen...'

'Wat hopen jullie te bereiken? De raketten zijn nutteloos zonder de lanceerapparatuur.'

'Dat is ook waar,' zei de verbindingsman, terwijl hij glimlachend naar de twee leren aktetassen naast zijn voeten keek.

Mikhailov had het gevoel alsof hij een stomp in zijn maag had gekregen. 'Ik begrijp het. Wat gebeurt er als het andere toestel zonder kernraketten aan boord in Kazachstan aankomt?'

'Het vliegt wel die kant op,' zei Cherenko. 'Maar helaas zal dezelfde

magnetische storm die wij net hebben meegemaakt de navigatie- en communicatiesystemen van het toestel beschadigen. Daardoor zal het ergens boven de beboste heuvels van het Bashkiriya Woud het radarcontact verliezen en verdwijnen. Ik kan je verzekeren dat dat vliegtuig niet zal worden gevonden.’

‘Wat is onze bestemming dan?’

Cherenko keek hoofdschuddend opzij. ‘Dat, kameraad kolonel, is voor u vrees ik niet langer van belang. Want weet u, u zit zogenaamd in dat gedoemde vliegtuig.’ Hij ging een beetje verzitten zodat hij de radioman kon aankijken die achter hem zat. ‘Yuri, het is al donderdag, een beetje vrijdag. Wil je zo vriendelijk zijn de kolonel wat wodka te geven?’

‘Nee... Ik...’ stamelde Mikhailov. ‘Ik... drink niet...’

‘Mijn vriend,’ zei Cherenko zacht. ‘Doe jezelf een plezier en drink wat wodka. Dat zal wat hierna komt... gemakkelijker maken.’

2

De president van de Verenigde Staten zette een wit porseleinen koffiekopje op een houten onderzetter op de rand van het Resolute Desk. Sommige mensen dachten dat Jack Ryan uit de schedels van zijn verslagen vijanden dronk, maar de wetenschapper en de ex-Marinier dronk zijn koffie het liefst uit een geschilderde stenen beker die vanbinnen donker was door de liters koffie die erin hadden gezeten. Later die dag zou hij zijn geliefde beker wel gebruiken, maar voor de gebruikelijke fotosessie tijdens de eerste ontmoeting in het Oval Office met een pas benoemd lid van het Cabinet was het chique Witte Huis-porselein noodzakelijk.

Na het vertrek van de fotograaf was Ryan opgestaan en hij zat nu voor zijn bureau in een van de twee Chippendale-stoelen tegenover Mark Dehart, de minister van Binnenlandse Veiligheid. De zachte banken en stoelen midden in het Oval Office waren comfortabeler, maar die gaven je het gevoel dat je werd opgeslokt. Ryan had Dehart één keer eerder kort ontmoet, meteen na het laatste White House Correspondents' Dinner. Die geïmproviseerde ontmoeting had plaatsgevonden in een zijkamertje van het Washington Hilton dat niet veel groter was dan een telefooncel. Het was een soort hinderlaag geweest, zoals een gesprek met de Commander in Chief vaak was. Toen had Dehart niet de tijd en de ruimte gehad om zenuwachtig te zijn, maar nu leek hij volkomen onverstoort. Zijn ogen straalden tijdens dit eerste officiële onderonsje met zijn nieuwe baas. Dat vond Ryan prettig, omdat mensen die goed in hun vel zaten eerder bereid waren eerlijke kritiek en advies te geven. En eerlijke kritiek van mensen uit je eigen kamp was zeldzaam als je, zeg maar, de machtigste persoon op aarde was.

Deze ochtend had Ryan twintig hele minuten uitgetrokken voor zijn nieuwe minister van Binnenlandse Veiligheid. Dat was een eeu-

wigheid voor een Oval Office-bespreking, vooral als het alleen maar om een vriendelijk gesprek ging.

Ryan knikte goedkeurend. 'Mijn excuses dat ik zo lang heb gewacht om je uit te nodigen.'

'U bent een drukbezet man, meneer de president,' zei Dehart. Hij was fit, eenenzestig, slank, met het ingevallen gezicht van een triatleet en de kraaienspootjes van iemand die altijd glimlacht. Zijn witte overhemd accentueerde zijn zongebruinde teint, alsof hij in zijn vorige baan als Congreslid elke vakantie had gebruikt om met zijn oude John Deere-trekker akkers te ploegen. Dehart was van Nederlandse komaf en geboren in Pennsylvania; zijn vader en opa waren melkveehouder geweest. Hij had het 'melkgeld' dat hij had verdiend gebruikt voor zijn studie aan Penn State en voor een master in biologie aan Carnegie Mellon. Hij was eigenlijk wetenschapper, een denker met een analytische geest met de werkhouding van een boer. Hij was eerlijk en de meeste mensen mochten hem. In de verraderlijke wereld van de D.C.-politiek betekende dit dat veel mensen hem graag zouden zien mislukken, omdat zij er vergeleken met hem slecht afkwamen.

Dehart ging verzitten. Niet omdat hij zenuwachtig was, maar omdat hij liever actief was dan alleen nadacht over dingen doen. 'Eerlijk gezegd heeft het me verbaasd dat mijn benoeming is goedgekeurd. Ik weet niet waarom, maar senator Chadwick heeft echt de pest aan me.'

Ryan schudde langzaam zijn hoofd. Als voorzitter van het Homeland Security Appropriations Subcommittee van de Senaat, het CARDINAL, had Michelle Chadwick veel macht. 'Nee, Mark,' zei Ryan en hij zuchtte. 'Ze is alleen tegen mij. Ze heeft toevallig een verschroei-de-aarde-instelling als het om politieke of andere gevechten gaat. Wanneer ik haar ergens voor zou willen voordragen, zou ze volgens mij de een of andere kwalijke kwestie bekendmaken alleen om voor elkaar te krijgen dat het een stomme zet van me zou lijken om te proberen haar te benoemen.' Ryan nam nog een slok koffie om de smaak van Michelle Chadwicks naam weg te spoelen. Daarna zette hij het kopje neer om andere gedachten te verdrijven. 'Hoe dan ook, je bent benoemd. Ben je er klaar voor om aan het werk te gaan?'

Dehart glimlachte. 'Inderdaad, meneer.'

‘Ben je al in de gelegenheid geweest om je briefingboeken door te nemen?’

Als minister van Binnenlandse Veiligheid was Dehart onder andere verantwoordelijk voor Customs & Border Protection, Immigration & Customs Enforcement, FEMA, de Kustwacht en de Secret Service.

‘Ik heb ongeveer zeventig van de negentig centimeter hoge stapel dossiers doorgewerkt,’ zei Dehart, volkomen serieus.

‘Geloof me,’ zei Ryan, ‘briefings zijn net koeien, er komt elke dag meer stront bij.’

Dehart grijnsde. ‘De meststank was me al opgevallen, meneer de president. Maar mijn moeder belde me vanochtend en zei dat ik mijn spottende opmerkingen tot een minimum moet beperken, aangezien dit mijn eerste keer in het Oval Office is en zo.’

‘Verstandig advies,’ zei Ryan. ‘Je hebt dus voldoende gelezen om een idee te hebben van wat je... van wat ons te wachten staat. Vertel me waar je bang voor bent.’

Dehart haalde diep adem en keek naar het presidentiële zegel in het midden van de vloerbedekking in het Oval Office. Hij koos zijn woorden zorgvuldig voordat hij Ryan aankeek. ‘Voor drie dingen, meneer de president.’

Ryan trok een wenkbrauw op. ‘Voor welke drie dingen?’

‘Maakt niet uit, meneer,’ zei Dehart. ‘Als ze alle drie tegelijk gebeuren.’

Reza Kazem deed wat hem was opgedragen, min of meer. Russen waren immers experts in spionagewerk. Hij kon niemand ontdekken, maar hij wist dat ze constant bij hem waren en erop letten of ze eventuele achtervolgers zagen.

De zevenentwintigjarige Iraniër had vier jaar aan Georgetown gestudeerd en had nu een bachelor in wiskunde. Hij had er geen enkele moeite mee om door Washington D.C. te rijden. Hij had hier ook lang genoeg gewoond om te weten dat achter elke boom en onder elke steen spionnen zaten en, nog belangrijker, contraspionnen.

Kazem was 1 meter 82, had een olijkleurige huid en een dikke bos golvend zwart haar. Hij viel dus niet op in Iran of Washington, tot iemand zijn ogen zag. Die waren donkergroen, de kleur van de zee

in een storm. Daardoor hadden heel veel vrouwen aandacht aan hem besteed gedurende zijn tijd op Georgetown. Hij was een dromer, vergat vaak te eten, vooral nu, nu er zoveel op het spel stond. Daardoor was hij broodmager, iets wat Amerikaanse meisjes ook leuk leken te vinden. Hij hield van voetbal, wat de Amerikanen *soccer* noemden, en liep elke ochtend vijf kilometer hard om in vorm te blijven. Fysiek was hij niet erg sterk, maar dat gaf niet. Mensen deden niet wat hij wilde doordat hij sterker was dan zij. Hij vertelde hun gewoon wat hij wilde, keek hen met zijn stormachtige blik aan, en dan deden ze dat.

Kazem had een taxi genomen van zijn hotel naar het metrostation op Tysons Corner, waar hij de Silver-trein naar Largo Town Center nam. Zoals hem was opgedragen stapte hij uit op Rosslyn, nam de onmogelijk lange lift omhoog naar straatniveau en liep twee blokken in oostelijke richting naar een Starbucks. Het was vroeg en hij moest achter de andere forensen in de rij gaan staan tot hij een kop koffie en een plak citroencake kon kopen die hij op straat opat. Op de trottoirs wemelde het van mensen die oordopjes in hadden, een krant bij zich hadden of koffiedronken, maar niemand leek zelfs maar een beetje op een geheim agent, al dan niet Russisch. Wie het ook was moest wel erg goed zijn. Kazem at zijn citroencake op; die was vochtig en smaakte minstens zo lekker als alles wat hij ooit in Iran had geproefd, al gaf hij dat liever niet toe. Daarna liep hij terug naar het metrostation. Deze keer nam hij de Orange-trein die parallel aan de Silver-lijn reed. Op L'Enfant Plaza stapte hij over in de Blue Line en reed terug naar waar hij vandaan kwam. Deze trein reed naar het zuiden en stak de rivier de Potomac over, reed door Foggy Bottom – waar het hoofdkantoor van het ministerie van Buitenlandse Zaken gevestigd was – en langs Rosslyn. Daarna reed de trein weer boven de grond. De trein was bomvol, Kazem stond en hield zich vast aan een stalen stang boven zijn hoofd. Hij ving een glimp op van de eindeloze rijen witte grafstenen op de heuvelhelling van het Arlington Cemetery en van de uitgestrekte parkeerplaats van het Pentagon. Hij bevond zich inderdaad in de buik van het monster.

Kazem stapte uit de trein bij het Fashion Centre in Pentagon City, ging weer naar straatniveau en liep door 15th Street in oostelijke richting naar het Crystal Gateway Marriott. Hij wandelde door de

hotelloobby en liep door een lange, steriel uitzierende betegelde gang naar het Crystal City Underground-winkelcentrum, waar het rook naar gesteven overhemden en gepoetste schoenen. Daar zou hij zijn contactpersoon ontmoeten.

Hij baande zich een weg door de menigte fris gedouchte ambtenaren en geüniformeerde militairen die met Virginia-transittreinen op weg waren naar het Pentagon of naar en van de ontelbare andere kantoren in dit kleine hoekje binnen de Beltway.

Kazem ontdekte degene die hij zocht voor een andere Starbucks tegenover een restaurant dat King Street Blues heette.

Ze zat aan een zwart metalen tafeltje, één van een stuk of zes andere identieke tafeltjes. Zelfs nu ze zat kon hij zien dat de vrouw lang was. Ze was ook heel slank, een langeafstandsrenner zoals je ze vaak kunt zien hardlopen over het verharde pad langs de Potomac tussen Arlington en Mount Vernon. Haar schouderlange blonde en licht krullende haar omlijstte haar jukbeenderen en een opvallende, maar toch aantrekkelijke Slavische neus. Haar antracietgrijze pakje leek duur, hoewel Reza zich nooit in zaken als damesmode had verdiept. Anders dan gebruikelijk in de spionagewereld kende hij de naam van zijn contactpersoon, of in elk geval de naam waaronder ze bij de ambassade bekendstond: Elizaveta Bobkova, eerste assistente van de Russische economisch attaché in Washington. Reza wist ook dat Bobkova werkte voor svr, Sluzhba Vneshney Razvedki, de Buitenlandse Inlichtingendienst van de Russische Federatie, en dat ze was ingedeeld bij de afdeling Iran van het Politieke Inlichtingen Directoraat van de svr.

Hij had haar één keer eerder ontmoet, in de dierentuin in Washington, ook na een SDR – *surveillance-detection route*, een omweg om te controleren of je wordt gevolgd. Op het tafeltje voor haar stonden nu twee koppen koffie en twee plakken citroencake – precies wat hij had besteld in Rosslyn, het teken dat alles in orde was.

Bobkova wenkte Reza door een knipje met haar vingers waarvan de nagels felrood waren gelakt. Ze deed geen enkele poging niet op te vallen en wees met een brede glimlach naar de stoel tegenover haar. ‘Ik neem aan dat je reis goed is verlopen,’ zei ze terwijl hij ging zitten.

Kazem zette zijn rugzak tussen zijn voeten. ‘Inderdaad.’ Hij keek

naar de citroencake. Hij had honger gekregen door het frisse lente-
weer. ‘Is dit voor mij?’

Bobkova knikte en nam een slok uit haar beker, waardoor ze het
donkere plastic dekseltje besmeurde met een halvemaan donkere
lippenstift. ‘Je bent opvallend aantrekkelijk. Weet je dat wel?’

Kazem nam een hap van de citroencake, die al even vochtig was
als die in Rosslyn, en liet die opmerking onbeantwoord. Hij had
deze vrouw nodig, dus besloot hij niet te zeggen wat hij dacht. ‘Be-
dankt dat je me wilde ontmoeten.’

‘Heb je iemand gezien die je achtervolgde?’

Kazem schudde zijn hoofd. ‘Nee.’

‘Ik dacht dat je misschien een paar van de mannen hebt gezien die
voor me werken,’ zei de Russin. ‘Dat zijn achterlijke halve zolen, al-
lemaal.’

Kazem wist dat dat niet waar was en vroeg: ‘Mag ik uit deze ont-
moeting concluderen dat je superieuren hebben besloten ons te hel-
pen met onze zaak?’

‘In zekere zin wel.’ Bobkova nam nog een slok koffie, draaide haar
beker rond en keek hem onderzoekend aan. ‘Ik weet zeker dat je je
ervan bewust bent dat mijn land een opvallende bondgenoot van
het huidige regime is geweest, maar we zijn zeker niet tegen wat er
nu gebeurt. Deze opstand, deze... Arabische Lente zoals die werd
genoemd, is nogal... opmerkelijk.’

Kazem verbeet een glimlach. Hij woonde lang genoeg in de Verenig-
de Staten om te weten dat ze dit woord onterecht gebruikte. ‘Onze zaak
heeft heel veel steun. Demonstraties buiten Teheran, in Qom, Isfahan,
ten oosten van Mashhad en zelfs zo zuidelijk als Bandar Abbas, en
ontelbare andere steden. Facebook, Twitter, Telegram... De regering
blokkeert ze allemaal, maar wij vinden andere wegen.’ Hij maakte een
gebaar alsof dat oud nieuws was. ‘Maar daar hoeven jullie je niet mee
bezig te houden. Zal Rusland leveren wat we nodig hebben?’

‘Dit blijkt... opmerkelijk moeilijk te zijn...’ Bobkova keek op ter-
wijl ze dit zei en keek met een brede tandpastaglimlach naar een
passant links van haar.

Kazem volgde haar blik en zag een jongeman in een beige regenjas
– hij leek op iemand uit een Humphrey Bogart-film – die over zijn
eigen voeten struikelde.

De man stond heel even stil. Een nieuwe golf forenzen uit een pas gearriveerde trein uit Crystal Drive vloekte zacht om de stommititeit van de man en stroomde als een rivier om een rotsblok langs hem heen naar het metrostation. De man, waarschijnlijk een paar jaar jonger dan Kazem, had een roze huid die eruitzag alsof die met zout was ingewreven, hij had zijn haar met gel gladgemaakt en onder zijn geopende regenjas was een onberispelijk marineblauw krijtstreep-pak zichtbaar. De man likte om zijn dikke, padachtige lippen terwijl zijn blik steels heen en weer schoot van Kazem naar Bobkova. Even later was de betovering verbroken en verdween hij in de menigte die naar het metrostation liep.

‘Volgens mij herkende hij je,’ zei Kazem. Hij griezelde van die vreemd uitziende man met zijn geboende huid.

‘Dat was ook zo,’ zei Bobkova.

‘Wat?’ zei Kazem, verbaasd over de luchthartigheid van deze vrouw. ‘Je hebt me twee uur lang een SDR laten uitvoeren, terwijl je ondertussen wilde dat we samen gezien werden?’

Bobkova klopte op de tafel en keek hem glimlachend aan. ‘Mijn baan omvat ingewikkelde vermommingen. De maatregelen die jij vanochtend hebt genomen waren absoluut noodzakelijk. Als je niet had geprobeerd je schaduw af te schudden, zou de FBI denken dat onze afspraak onbelangrijk was.’

Kazem keek ongerust achterom. ‘Was die man van de FBI?’

‘Nee, hoor,’ zei Bobkova spottend. ‘Ik heb hem ontmoet tijdens een ambassadediner een paar avonden geleden. Maar hij is praatgraag en dat dient ons doel. Je zou blij moeten zijn. Nu zullen de Verenigde Staten mee willen doen aan de actie. Het zou me niet verbazen als ze je meteen koffers vol geld aanbieden, want dat is de manier waarop de Amerikanen hun zaken regelen.’ Met een ondeugende glimlach voegde ze eraan toe: ‘En trouwens, ze zullen gek worden terwijl ze proberen het waarom van dit alles te achterhalen.’

Kazem schudde zijn hoofd alsof hij helder wilde nadenken. ‘Ik begrijp hier helemaal niets van, maar jij bent de expert. En wat bedoel je met “in zekere zin”? We zijn duidelijk genoeg geweest in onze verzoeken. De Iraanse geheime dienst is al erg genoeg, maar de Revolutionaire Garde is meedogenloos. We hebben bepaalde dingen nodig om hun effectiviteit te bestrijden. Technische apparatuur die

onmisbaar is voor de beweging. Wat betekent dit, dat jullie ons niet direct kunnen helpen?’

‘Ik kan wel begrijpen waarom mensen zich met jullie zaak verbinden.’ Ze keek hem weer recht aan. ‘Heel erg opmerkelijk...’ Ze fluisterde tegen zichzelf, dromerig, maar was even later weer in het moment. Ze hoestte en ging iets rechter op zitten. ‘Hoe dan ook, ik bedoel gewoon wat ik zeg. De regering van Rusland kan jullie niets rechtstreeks leveren.’ Kazem begon te protesteren, maar ze hief haar hand. ‘Ik zal je de contactinformatie sturen van de mannen die dat wel kunnen.’

Bobkova was duidelijk intelligent en ze wilde dat hij dacht dat ze meer informatie had dan ze in werkelijkheid bezat. Door de maskerade waar hij nu deel van uitmaakte leek het alsof ze een dom spelletje speelde.

Kazem schoof de niet opgegeten helft van zijn citroencake van zich af en keek de vrouw met een harde blik aan. Die arme vrouw had geen idee waar ze mee te maken had, waar ze nu bij betrokken was. Haar arrogantie was... nou ja, opmerkelijk, en dat zou haar ondergang betekenen.

‘Dit is echt bijzonder vreemd,’ zei Murphy, een contraspion van de FBI. Hij zat een meter of twintig van Bobkova aan een tafeltje en nam een slok van zijn koffie.

‘Inderdaad, Grasshopper,’ mompelde Coyne. Hij was de oudste van de beide agenten en werkte al zeventien jaar voor het Bureau, waarvan elf bij de afdeling Contraspionage. Hij kwam uit Tennessee en beschouwde zijn zuidelijke roots als een eremedaille en als uiterlijk vertoon van zijn vaardigheid als mensenjager.

De beide agenten dronken koffie en zaten met elkaar te praten, terwijl ze vanuit hun ooghoeken naar de Iraniër en de Russin keken. Om hun hals droegen ze een koord met een gekleurde badge die hun toegang verschaftte tot het Pentagon, net als de helft van de andere mensen in dit ondergrondse winkelcentrum.

‘De Russen hebben altijd al onder één hoedje gespeeld met Teheran,’ zei Murphy. ‘Ik snap het niet. Waarom heeft Elizaveta Bobkova een afspraak met de leider van een groepering die het huidige regime omver wil werpen?’

‘En bovendien,’ zei Coyne, ‘waarom is ze precies daar gaan zitten waar Corey Fite altijd langskomt als hij ’s ochtends naar zijn werk gaat en haar dus kan zien zitten?’

‘Corey Fite?’

‘Die vent met die dikke lippen. Hij is de hoogste adviseur en toy-boy van senator Michelle Chadwick. Nee, Elizaveta is een slimme vrouw. Herstel, een briljante vrouw. Zij is de koningin van de *maskirovka*, de *big show*. En Crystal City is de Serengeti-vlakte van contraspionnen. Hier bevinden zich per vierkante meter meer spionnen dan waar ook in het land. Wij zijn overal, aan het trainen of met een echte operatie bezig. Bobkova maakt hier echt geen afspraak met iemand als ze dat geheim wil houden. Dus wilde ze gezien worden, in elk geval door Fite en waarschijnlijk ook door ons.’

‘Waarom?’ vroeg Murphy. ‘Wat zit daarachter?’

‘Intriges en bedrog, Grasshopper.’ Coyne zette zijn koffiebeker zo hard neer dat er wat koffie door het gaatje in het plastic dekseltje spoot. ‘We zien de kennelijke leider van wat een levensvatbare Iraanse coup kan blijken te zijn cake eten met een bekende Russische topspionne en zij wil dat senator Chadwick op de hoogte is van deze ontmoeting. Ik weet niet of ze jou dit op Quantico hebben geleerd, maar wanneer ergens Iraniërs en Russen bij betrokken zijn hebben ze snode plannen.’